

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM č.j. IX/1/01092013

**Základní škola Jablonec nad Nisou – Rýnovice, Pod Vodárnou 10,
příspěvková organizace
Pod Vodárnou 10, 466 05 Jablonec nad Nisou**

výňatek

CÍL

Cílem programu je výchova ke zdravému životnímu stylu, osobnostní a sociální rozvoj žáků a jejich individuálních schopností a dovedností, výchova žáků k osobní zodpovědnosti a optimalizace školního klimatu.

Program je zaměřen na všeobecnou primární prevenci běžné populace žáků mladšího a staršího školního věku a je určen pedagogickým i nepedagogickým zaměstnancům školy, žákům školy a jejich rodičům.

ÚKOLY

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vytvářet pozitivní sociální klima
- vytvářet podmínky napomáhající rozvoji osobnosti žáka
- vytvářet podmínky napomáhající rozvoji sociálních dovedností žáků
- formovat postoje žáků
- ovlivňovat žáky v oblasti psychické regulace chování
- posilovat komunikační dovednosti žáků
- předcházet agresivitě a všem způsobům šikany mezi žáky (viz. Program proti šikanování)
- seznámit žáky s existencí návykových látek, jejich účinky a všemi možnými riziky spojenými s jejich užíváním a distribucí
- předcházet a minimalizovat jevy spojené s rizikovým chováním a jeho důsledky

REALIZACE PROGRAMU

A/ nespecifická forma prevence - zařazení činností ve vyučovacích předmětech

1. STUPEŇ ZŠ

- Osvojování a upevňování zdravých stravovacích návyků
- Jak si udržet zdraví a vyhnout se věcem, které mohou tělu uškodit
- Naučit zodpovědnému přístupu k lékům
- Pěstování aktivního citového vztahu k přírodě, rodině, lidem
- Nácvik správného dýchání, tělesné relaxace a imaginace
- Rozvoj tělesné zdatnosti
- Rozvoj tvořivé umělecké činnosti s důrazem na prožitek
- Rozvoj tvořivé spolupráce, komunikace

2. STUPEŇ ZŠ

- Rozvoj osobnosti – tělesný i duševní
- Podpora zdraví, pozitivních zájmů, životních cílů a hodnot

B/ specifická forma prevence - témata zařazená v ŠVP (vyučovací předměty Čz, Ov, Informatika)

Interpersonální agresivní chování - agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie

Záškoláctví a neplnění školních povinností

Závislostní chování - užívání všech návykových látek, netolismus, gambling

Spektrum poruch příjmu potravy

Sexuální rizikové chování

Sebepoškozování

Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

Orientace v nabídce specializované pomoci – PPP, OSPOD, SVP Čáp, Linka důvěry

Žáci všech ročníků se dle možností v průběhu školního roku účastní výtvarných soutěží, besed a jiných akcí pořádaných institucemi zabývajícími se prevencí rizikového chování dětí a mládeže.

C/ nespécifická i specifická forma prevence - ve zvláštních hodinách - pod vedením školního metodika prevence, v prostorách školní družiny

- Práce v komunitním kruhu
- Aktivity pro rozvoj komunikace
- Prožitkové techniky pro poznání a rozvoj osobnosti
- Praktická cvičení
- Relaxace, práce s mandalami
- Hry proti agresivitě
- Sociometrické testy
- Tematické bloky

V tematických blocích jsou děti přiměřeně k věku a schopnostem seznamovány s problematikou kouření, alkoholismu, zneužívání návykových látek, virtuálních drog, s delikventním chováním ve vztahu k hmotným statkům jako je např. vandalismus, krádeže, sprejství a dalším rizikovým chováním.

Velký prostor je věnován prevenci agresivity, šikany a aktuálnímu řešení konkrétních problémů skupiny (vztahy mezi dětmi, vztah učitele a žáka(ů), záškoláctví, neprospěch...), osobnímu bezpečí a nácviku psychosociálních dovedností.

D/ zařazení aktivit pro zdravý životní styl do činností ve školní družině(pohybové aktivity, zdravá výživa, péče o zdraví, prevence kouření, alkoholismu)

E/ organizace volného času žáků ve školní družině, zájmových činnostech v rámci školy a jiných volnočasových aktivitách - výlety, víkendové a mimoškolní akce

ORGANIZACE A STRUKTURA PROGRAMU

Ředitelka školy

- zodpovídá za podporu, vytváření a realizaci programu
- sleduje efektivitu prevence rizikového chování

Školní metodik prevence

- spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci
- koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole
- informuje pedagogické i nepedagogické pracovníky, rodiče i žáky o problematice nežádoucího rizikového chování, v případě vniklého problému dává podněty k možné nápravě
- spolupracuje s ředitelkou školy, výchovným poradcem, pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy, rodiči, metodikem PPP a odbornými institucemi
- poskytne kontakty na pomáhající instituce
- dokumentuje průběh preventivní práce školy
- hodnotí realizaci minimálního preventivního programu
- nabízí konzultační hodiny **Čtvrtek 9.40 – 10.30 hodin**

Výchovný poradce

- aktivně spolupracuje s vyučujícími při výskytu agresivního, konfliktního či jinak problematického chování žáka (žáků) ve třídě
- diagnostikuje situaci, navrhuje opatření
- vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc
- nabízí konzultační hodiny **Úterý 10.00 – 10.45 hodin**

Učitelé

- jsou seznámeni s filozofií programu
- spoluvytvářejí MPP a realizují ho v rámci své výuky
- se zaměřují na rozvoj kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností
- sledují situaci ve třídě, případné problémy okamžitě řeší
- spolupracují s výchovným poradcem a metodikem prevence
- spolupracují s rodiči

Nepedagogičtí zaměstnanci školy

- jsou seznámeni s filozofií a náplní programu
- případný problém hlásí vyučujícímu (konajícímu dohled, třídnímu učiteli), popř. ředitelce školy

Rodiče

- jsou seznámeni s preventivní strategií školy (na třídních schůzkách, webových stránkách)
- jsou seznámeni se školním řádem
- jsou průběžně informováni o chování a prospěchu dítěte
- jsou okamžitě upozorněni na nežádoucí chování či jiný problém
- mají možnost využít poradenského systému školy (výchovný poradce, školní metodik prevence)
- se mohou podílet na preventivní strategii školy zapojením do školních akcí (výlety, besedy, zábavná odpoledne, akce ŠD)
- obdrží kontakty na poskytovatele služeb zabývající se problematikou sociálně nežádoucího chování dětí

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

TABÁKOVÉ VÝROBKY

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné zabránit mu v další konzumaci – **tabákový výrobek odebrat a zajistit**.
2. Pedagogický pracovník sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (evidence školním metodikem prevence), nahlásí řediteli školy a třídnímu učiteli.
3. Třídní učitel, popř. vyučující, který skutečnost zjistil, informuje zákonného zástupce žáka.
4. V závažných případech (zejména s ohledem na věk, chování žáka, opakování jednání) vyrozumí škola OSPOD.
5. Škola vyvodí opatření stanovené školním řádem.

ALKOHOL

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné zabránit mu v další konzumaci – **alkohol odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat**.
2. Pedagogický pracovník vyhodnotí podle momentálního stavu žáka možná nebezpečí – jeli žák v ohrožení zdraví a života, zajistí nezbytnou péči a přivolá lékařskou službu první pomoci, oznámí zákonnému zástupci.
3. Není-li žák v ohrožení života, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve ho k vyzvednutí žáka.
4. Pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
5. Pedagogický pracovník sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (evidence školním metodikem prevence), nahlásí řediteli školy a třídnímu učiteli.
6. Opakovanou situaci je třeba hlásit – OSPOD.
7. Škola vyvodí opatření stanovené školním řádem.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

Nález alkoholu v prostorách školy: zajistit, ihned nahlásit vedení školy, sepsat stručný záznam

Nález alkoholu u žáka: zajistit, ihned informovat vedení školy, sepsat záznam s vyjádřením žáka (datum, místo, čas, jméno žáka), vyrozumět zákonného zástupce; při opakování též OSPOD

NÁVYKOVÉ LÁTKY

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné zabránit mu v další konzumaci - **NL odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.**
2. Pedagogický pracovník sepíše stručný zápis s vyjádřením žáka (evidence školním metodikem prevence), nahlásí řediteli školy a třídnímu učiteli.
3. Pedagogický pracovník vyhodnotí podle momentálního stavu žáka možná nebezpečí – jeli žák v ohrožení zdraví a života, zajistí nezbytnou péči a přivolá lékařskou službu první pomoci, oznámí zákonnému zástupci.
4. Není-li žák v ohrožení života, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve ho k vyzvednutí žáka. Pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
5. **Zástupce školy nahlásí tuto skutečnost OSPOD – ohlašovací povinnost.**
6. Škola vyvodí opatření stanovené školním řádem.

Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem NL.

Distribuce NL ve škole: ihned informovat vedení školy, sepsat záznam, vyrozumět Policii ČR, zákonného zástupce, OSPOD

Nález NL v prostorách školy: ihned informovat vedení školy, pořídít písemný záznam, zamezit přístupu žáků, vyrozumět Policii ČR (provede zajištění a identifikaci)

NL může zajistit též pedagogický pracovník – nejlépe za přítomnosti dalšího pracovníka školy – s použitím latexových rukavic vložit látku do obálky, uvést datum, čas a místo nález. Obálku přelepít, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru, následně předat Policii ČR.

Zadržení NL u žáka: látku zabavit, ihned vyrozumět vedení školy, sepsat záznam s vyjádřením žáka (rozhovoru je přítomen ředitel nebo jeho zástupce), vyrozumět Policii ČR a současně informovat zákonného zástupce žáka

Pokud je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předat látku přivolanému lékaři.

Důvodné podezření, že má žák NL u sebe: informovat vedení školy, **bezodkladně** vyrozumět Policii ČR, **zkonzultovat postup**, informovat zákonného zástupce

SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI

Nabídka preventivních programů pro žáky, využití odborné pomoci

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou)
- s Policií ČR

Seznam institucí:	Kontaktní telefon:
PPP Jablonec nad Nisou	428 704 498
OSPOD	483 357 650
Poradna pro závislosti Jablonec nad Nisou	482 771 835
Probační a mediační služba	483 311 236
Zdravotní ústav Liberec	485 253 111
Středisko výchovné péče Čáp Liberec	482 750 807
Dětský diagnostický ústav Liberec	485 341 102
DDM Vikýř	483 711 725
Maják o.p.s. Liberec	485 113 271/254
Soukromá poradenská praxe I. Pavelčák	728 022 618
Psychiatrická ambulance Mudr. Matková	428 319 106
Policie České republiky – Ing. J. Sochorová	974 474 208
Věznice Rýnovice	483 338 111
Linka důvěry Liberec	485 177 177

EVALUACE

Plnění MPP bude vyhodnocováno průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu (reflexe v hodinách, dotazníky). Výsledky budou pravidelně konzultovány a hodnoceny na pedagogických radách.